

Μεγάλη συζήτηση ανοίγει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό η πρόταση του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για δανεισμό από το Βρετανικό Μουσείο, καθώς και η απάντησή της διοίκησής του.

«Δεν παρέλαβε καν τη μελέτη»

Το 2014, ο τότε υπουργός Πολιτισμού και νυν πρόεδρος της Βουλής Κώστας Τασούλας είχε παραγγείλει μελέτη με θέμα τις νομικές παραμέτρους της διεκδίκησης για την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα στο δικηγορικό γραφείο των καθηγητών Διεθνούς Δικαίου Τζερρέι Ρόμπερτσον και Νόρμαν Πάλμερ, με το οποίο συνεργάζονταν και η Αριά Κλουίνεϊ Αλαμουντίν. Η μελέτη είχε χρηματοδοτηθεί πρόθυμα και γενειοδώρα από τον φίλο του κ. Τασούλα, που δεν βρίσκεται πλέον στη ζωή, Αλέκο Γουλιανδρή. «Μη δείτε αυτήν τη μελέτη αποκομμένη από τον παγκόσμιο ευνοϊκό θόρυβο για τη χώρα μας και το ζήτημα της επιστροφής των Γλυπτών που προκλήθηκε από την επίσκεψη της συμμοθητικής "τρόικας" των νομικών, το φθινόπωρο του 2014, στην Αθήνα», λέει ο Κ. Τασούλας στην «Κ». «Ασέτως του νομικού υποβάθρου της διεκδίκησης, υπάρχει ένα υποβάθρο ηθικής δικαιοσύνης και ηθικής απήχησης το οποίο, το οποίο βαρύνει στις πλάτες της εκάστοτε ηγεσίας της Βρετανίας και του Βρετανικού Μουσείου. Αυτό δεν συνεκίστασε. Η επίσημη ηγεσία του ΥΠΠΟΑ δεν παρέλαβε καν τη μελέτη των 650 σελίδων, που βρέθηκε στην ελληνική προεξέταση του Λονδίνου. Δεν είναι ότι άρνησαν την επιστροφή των Μαρμάρων στην τιμή τους. Δεν ενδιαφέρθηκαν ούτε για την επιστροφή της μελέτης από το Λονδίνο στην Αθήνα... Ο πρωθυπουργός στην πρόσφατη συνέντευξή του επέμεινε στην πάγια θέση της Ελλάδας ότι τα Γλυπτά ανήκουν στη χώρα μας. Υπογράμμισε σαφώς την παρανομία της κτήσής τους. Η ήθελά του δανεισμού είναι ένδειξη διάθεσης συνειנוήσεως εκ μέρους της Ελλάδας, που ενισχύει τη θέση της. Η Ελλάδα δεν έχει οθιόλακτες θέσεις, κυρίως να σημαίνει ότι απομακρύνεται από τον κυρίαρχο στόχο της που είναι η μόνιμη επιστροφή των Μαρμάρων στην Αθήνα».

«Έπεσε μια πέτρα σε στάσιμο νερό»

Ανοίγει η συζήτηση με αφορμή την πρόταση για δανεισμό των Γλυπτών του Παρθενώνα από το Βρετανικό Μουσείο

της ΜΑΡΓΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

«Οι Εξελίξεις είναι σπουδαίες», δήλωσε στην «Κ» η Κριστιάν Τίγκατ, πρόεδρος της Διεθνούς Επιτροπής για την Επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα (IARPS), ενός διεθνούς λόμπι που εκπροσωπεί εθνικές επιτροπές από 20 χώρες. «Όλοι συμφωνούμε ότι η πρόταση του δανεισμού ήταν ένα πολύ σημαντικό βήμα», συμπλήρωσε. Αναζήτησαμε τη δόκτορα Τίγκατ, τέως φορο των Βασιλικών Μουσείων Τέχνης και Ιστορίας των Βρυξελλών, μετά την επίσημη τοποθέτηση της IARPS υπέρ της πρότασης του πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για τον δανεισμό των Γλυπτών του Παρθενώνα το 2021 –μια ανταλλαγή με το Βρετανικό Μουσείο–, με αφορμή τον εορτασμό δύο αιώνων από την Ελληνική Επανάσταση που σηματοδότησε τη έναρξη του νέου ελληνικού κράτους. «Είναι σαν να έπεσε μια πέτρα σε στάσιμο νερό και πλέον περιμένουμε να δοίμε τις αντιδράσεις», συνέχισε. «Από εδώ και πέρα, η πολιτική πρέπει να παίξει τον ρόλο της: Αφενός, οι δύο πρωθυπουργοί, της Ελλάδας και της

Βρετανίας, να μιλήσουν σε ισότιμο επίπεδο και, αφετέρου, να διατυπωθεί μια πλήρης πρόταση από το ελληνικό υπουργείο Πολιτισμού προς το Βρετανικό Μουσείο με το αίτημα και τους όρους του δανεισμού. Ο διάλογος ακόμη κι όταν ξεκινά από τα δύο άκρα μπορεί να φέρει αποτελέσματα. Επιπλέον, συμβάλει στην ενημέρωση και στην εκπαίδευση του διεθνούς κοινού και της ακαδημαϊκής κοινότητας γύρω το θέμα». Στο ίδιο πνεύμα μίλησε στην «Κ» και ο αρχαιολόγος Λουί Γκοντάρ, ειδικός για τις αρχαιότητες των Μυκηνών και μέχρι πρόσφατα διευθυντής της Επιτροπής για τη Διατήρηση της Καλλιτεχνικής Κληρονομιάς της παλαιάς προεδρίας. «Βεβαίως, βασικό θέμα είναι η ανα-

γνώριση της ελληνικής κυριότητας των Γλυπτών του Παρθενώνα», συμπλήρωσε. «Πρέπει να επαναλαμβάνουμε συνεχώς ότι βρίσκονται άδικα στη Βρετανία. Ωστόσο, η πείρα μου έχει δείξει ότι σε τέτοια θέματα η διπλωματία μπορεί να βοηθήσει. Ετσι πρέπει να προχωρήσουμε και την ελληνική υπόθεση και όχι μέσω νομικών διεκδικήσεων». Παρ' όλα αυτά, η πρόταση του Έλληνα πρωθυπουργού –σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Observer την περασμένη Κυριακή– έγινε αφορμή για διαφορίες στο εσωτερικό της χώρας. Η τέως υπουργός Πολιτισμού Μυρσίνη Ζορμπά υποστήριξε ότι το ελληνικό αίτημα δανεισμού νομιμοποιεί τους δανειστές, το Βρετανικό Μουσείο εν προκειμένω, για την κατοχή των Μαρμάρων του Παρθενώνα. Από την πλευρά του, εκπρόσωπος του Βρετανικού Μουσείου δήλωσε στον ελληνικό Τύπο ότι οι επιτροπές θα εξετάσουν το συγκεκριμένο αίτημα, ωστόσο υποστήριξαν ότι προϋπόθεση για το δάνειο είναι η αναγνώριση εκ μέρους της Ελλάδας της κυριότητας των Γλυπτών από το

Βρετανικό Μουσείο. Η απάντηση αποδεικνύει μάλιστα ότι το θέμα της ιδιοκτησίας των Γλυπτών του Παρθενώνα και η διεθνής ήτση για την επανένωση απασχολούν το Βρετανικό Μουσείο, αλλά το ύψος και το περιεχόμενο της προκάλει την ελληνική κοινή γνώμη: «Τουλάχιστον άκομμη έως απαράδεκτη θα χαρακτηρίσα την απαίτηση για αναγνώριση της ιδιοκτησίας των Γλυπτών του Παρθενώνα που εγείρει το Βρετανικό Μουσείο, και θα έλεγα ότι δεικνύει μια διάθεση ταπεινωτική για τη χώρα», δήλωσε στην «Κ» ο δικηγόρος Χριστόφορος Αργυρόπουλος, πρόεδρος του Ιδρύματος Μελίνα Μερκούρη. «Τα πολιτιστικά αγαθά είναι από τη φύση τους πράγματα εκτός συναλλαγής, μέρος της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο Παρθενώνας, παρά τις ταλαιπωρίες του, είναι ένα μνημείο που στέκει ακόμη όρθιο σε αυτή εδώ τη χώρα, μέρος της εθνικής μας ταυτότητας. Ασφαλώς η λύση για την επανένωση θα είναι πολιτική και όχι δικαστική. Με αυτή την έννοια η πρόταση του δανεισμού –πάγια τακτική μεταξύ των μουσείων– αποτελεί μια προ-

σέγγιση των δύο μερών με σκοπό την αποκατάσταση της ολότητας του μνημείου. Αρα βρίσκεται σε θετική κατεύθυνση». «Δεν μπορεί να εκφέρω γνώμη για τη νομική πλευρά του θέματος, δηλαδή για το εάν ο δανεισμός συνιστά νομιμοποίηση κατοχής ή όχι –αυτό θα το απαντήσουν νομικοί», δήλωσε στην «Κ» ο Μιχάλης Κοσμάπουλος, καθηγητής Αρχαιολογίας, κάτοχος της έδρας Ελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Μίτσουρι, στις ΗΠΑ. «Αλλά, ούτως ή άλλως, για μένα το ζήτημα αυτό είναι δευτερεύον. Ως αρχαιολόγος και ως Έλληνας, θεωρώ πιο σημαντικό τα Γλυπτά να επαναπαριστούν και να ενοποιηθούν με τα γλυπτά που βρίσκονται στη χώρα μας. Οσο παραμένουν στο Λονδίνο διακινείται ο ακρωτηριασμός του γλυπτού διακόσμου του μνημείου και ο λανθασμένος τρόπος με τον οποίο εκτίθενται στο Βρετανικό Μουσείο διαστρεβλώνει τη σημασία και τον συμβολισμό τους. Ως εκ τούτου, θα συμφωνούσα με την προοπτική του δανεισμού μόνο εάν επρόκειτο για μόνιμο δανεισμό και όχι μόνο για ένα μικρό χρονικό διάστημα».

Τη μελέτη 650 σελίδων, του δικηγορικού γραφείου της Αριά Κλουίνεϊ Αλαμουντίν είχε χρηματοδοτήσει ο Αλέκος Γουλιανδρή.